บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันของเล่นสำหรับเด็กมีหลายรูปแบบและสีสันที่สวยงาม ของเล่นบางชนิดได้ผสมผสานเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าไป หากมองย้อนถึงภาคการผลิตแล้ว การผลิตของเล่นมีอยู่ในหลายประเทศ และประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีอุตสาหกรรมการผลิตของเล่นเพื่อการส่งออก โดยสำนักส่งเสริมสินค้าส่งออก กรมส่งเสริมการส่งออกได้จัดทำรายงานเกี่ยวกับการผลิตสินค้าประเภทของเล่นเพื่อการส่งออกสรุปได้ว่า

ผู้ประกอบการผลิตของเล่นในประเทศไทยปี 2553 มี 269 ราย ประกอบไปด้วย

- สถานประกอบการขนาดเล็กจำนวน 60 ราย (คนงานไม่เกิน 50 คน)
- สถานประกอบการขนาดกลางจำนวน 126 ราย (คนงาน 51 – 200 คน)
- สถานประกอบการขนาดใหญ่จำนวน 83 ราย (คนงานมากกว่า 200 คนขึ้นไป)

สถานประกอบการทั้ง 3 ขนาดดังที่กล่าวมามีคนงานรวมทั้งสิ้นประมาณ 11,000 คน และมีผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิกกรมส่งเสริมการส่งออกจำนวน 217 ราย

จากตารางที่ 1 .1 มูลค่าการส่งออกของเล่นที่ผลิตในประเทศไทยปี พ.ศ. 2550 – 2553 ข้อมูลในตารางแสดงถึงมูลค่าการส่งออกของเล่นที่ผลิตในประเทศไทยออกไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกโดยในปี พ.ศ. 2552 ประเทศไทยมีตลาดส่งออกของเล่นไปยังประเทศที่สำคัญ 4 ประเทศหลัก ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา, ญี่ปุ่น, สหราชอาณาจักร และฝรั่งเศส โดยมียอดส่งออกของเล่นในปี พ.ศ.2552 คิดเป็นมูลค่า 52.12 , 37.73, 15.17 และ 11.02 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ตามลำดับ โดยยอดส่งออกของเล่นรวมของทั้ง 4 ประเทศหลักในปี พ.ศ. 2552 ดังกล่าวมานั้นมีมูลค่ารวมเท่ากับ 116.04 ล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 57. 62 ของยอดการส่งออกของเล่นรวมทั้งหมดในปี พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 1.1 ตลาดมูลค่าการส่งออกของเล่นที่ผลิตในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2550 – 2553

ประเทศ	มูลค่า : ล้าน USD				อัตราขยายตัว: ร้อยละ			สัดส่วน: ร้อยละ		
	2550	2551	2552	2553 (ม.ค.-ก.พ.)	2551	2552	2553 (ม.ค.-ก.พ.)	2551	2552	2553 (ม.ค.-ก.พ.)
1. สหรัฐอเมริกา	49.31	70.30	52.12	9.10	42.58	-25.85	6.75	28.46	25.88	31.23
2. ญี่ปุ่น	24.91	40.79	37.73	4.14	63.72	-7.51	-1.52	16.51	18.73	14.21
3. สหราชอาณาจักร	18.30	19.34	15.17	1.81	5.67	-21.54	-5.03	7.83	7.53	6.21
4. ฝรั่งเศส	14.30	15.52	11.02	1.62	8.59	-29.01	-44.22	6.28	5.47	5.56
5. ฮ่องกง	3.96	5.01	6.60	1.16	26.50	31.78	89.34	2.03	3.28	3.99
6. เยอรมนี	8.98	8.59	7.75	1.03	-4.34	-9.82	-28.51	3.48	3.85	3.54
7. เกาหลีใต้	5.48	5.96	5.59	0.95	8.78	-6.23	99.46	2.41	2.78	3.25
8. ออสเตรเลีย	5.55	7.00	5.01	0.90	26.22	-28.40	82.00	2.83	2.49	3.08
9. เนเธอร์แลนด์	4.50	6.62	7.01	0.90	47.07	5.93	4.78	2.68	3.48	3.08
10. จีน	8.93	4.08	3.82	0.65	-54.27	-6.38	-16.76	1.65	1.90	2.22
11. กรีซ	2.23	1.74	1.58	0.54	-22.08	-8.81	168.55	0.70	0.79	1.86
12. แคนาดา	3.23	4.35	3.27	0.51	34.63	-24.85	9.33	1.76	1.62	1.75
13. เบลเยียม	2.48	2.55	2.60	0.50	2.68	1.78	122.89	1.03	1.29	1.70
14. เม็กซิโก	6.62	4.66	4.27	0.43	-29.54	-8.48	7.04	1.89	2.12	1.49
15. อิตาลี	6.23	3.91	3.98	0.40	-37.26	1.86	58.14	1.58	1.98	1.36
16. ไต้หวัน	1.35	1.52	1.64	0.38	12.07	8.51	67.67	0.61	0.82	1.29
17. พม่า	0.22	0.25	0.15	0.27	15.31	-41.00	638.43	0.10	0.07	0.94
18. บราซิล	1.23	1.92	0.53	0.26	55.82	-72.25	-	0.78	0.27	0.91
19. สวีเดน	1.85	1.93	1.80	0.25	4.12	-6.46	-12.18	0.78	0.89	0.86
20. สิงคโปร์	1.29	1.54	1.39	0.25	19.11	-9.78	6.17	0.62	0.69	0.85
รวม 20 ประเทศ	170.95	207.58	173.04	26.05	21.43	-16.64	6.20	84.03	85.93	89.39
ประเทศอื่น ๆ	38.82	39.44	28.34	3.09	1.62	-28.16	-12.81	15.97	14.07	10.61
มูลค่ารวม	209.77	247.02	201.38	29.15	17.76	-18.48	3.80	100.00	100.00	100.00

ที่มา: สำนักส่งเสริมสินค้าส่งออก กรมส่งเสริมการส่งออก (มีนาคม 2553)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สำนักส่งเสริมสินค้าส่งออก กรมส่งเสริมการส่งออกได้ทำการสรุปรายงานการส่งออกของเล่นในปี พ.ศ. 2553 ซึ่งในเนื้อหาของรายงานได้การคาดการมูลค่าการส่งออกของเล่นของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2553 ว่าจะมีมูลค่าการส่งออกของเล่นประมาณ 211 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับมูลค่าการส่งออกของเล่นปี พ.ศ. 2552 และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.1 ของมูลค่าการส่งออกรวมทั้งประเทศ

จากตารางที่ 1.2 เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าการส่งออกของเล่นในเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 มีมูลค่า 29.15 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.80 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี พ.ศ. 2552 และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.81 ของเป้าหมายการส่งออก ในปี พ.ศ. 2553 หากมองย้อนกลับมาทางด้านตลาดการบริโภคของเล่นภายในประเทศไทย หากมีการเพิ่มขึ้นของการซื้อสินค้าที่เป็นของเล่นเช่นเดียวกับมูลค่าการส่งออกจะเป็นผลที่ดี

ตารางที่ 1.2 มูลค่าการส่งออกของเล่นที่ผลิตในประเทศไทยเพื่อส่งไปยังต่างประเทศของช่วงเวลาเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552-2553

ประเทศ	มูลค่า : ล้าน USD	
	2552 (ม.ค.-ก.พ.)	2553 (ม.ค.-ก.พ.)
1. สหรัฐอเมริกา	8.53	9.10
2. ญี่ปุ่น	4.23	4.14
3. ฝรั่งเศส	2.91	1.62
4. สหราชอาณาจักร	1.91	1.81
5. เยอรมนี	1.44	1.03
6. เนเธอร์แลนด์	0.86	0.90
7. จีน	0.78	0.65
8. ฮ่องกง	0.61	1.16
9. ออสเตรเลีย	0.49	0.90
10. เกาหลีใต้	0.48	0.95
รวม 10 ประเทศ	22.10	22.26
ประเทศอื่น ๆ	5.87	6.89
มูลค่ารวม	**28.10**	**29.15**

ที่มา: สำนักส่งเสริมสินค้าส่งออก กรมส่งเสริมการส่งออก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ด้านการนำเข้าสินค้าประเภทของเล่นของประเทศไทย จากข้อมูลตารางที่ 1.3 ประเทศไทยมีการนำเข้าของเล่น ในปี พ.ศ. 2544 เป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 1,394,870,775 บาท และมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นจนกระทั่งในปี พ.ศ. 2 552 มีการนำเข้าของเล่นคิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 1,741,234,472 บาท มูลค่าการนำเข้าของเล่นดังกล่าวแสดงถึงการบริโภคของเล่นภายในประเทศไทยที่มีแนวโน้มของอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 1.3 มูลค่าการนำเข้าของเล่นของประเทศไทย

ปี พ.ศ.	มูลค่านำเข้า (บาท)
2544	1,394,870,775
2545	1,328,173,393
2546	1,157,840,073
2547	1,247,019,547
2548	1,317,544,505
2549	1,548,568,169
2550	1,666,575,018
2551	1,748,270,488
2552	1,741,234,472

ที่มา: กรมศุลกากรประเทศไทย

เมื่อพิจารณาถึงด้านอุปสงค์ของการบริโภคสินค้าของเล่น โดยเฉพาะ สินค้าเด็กเล่นในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรเด็ก นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ดังแสดงในตารางที่ 1.4 ซึ่งแสดงถึงจำนวนการเกิดของประชากรในพื้นที่ ที่อาจสะท้อนภาพถึงอุปสงค์ในการบริโภคสินค้าประเภท สินค้าเด็กเล่นที่มีอัตราการ ขยายตัวไปในทิศทางเดียวกัน และในปัจจุบันจังหวัดเชียงใหม่มีประชากรเด็กที่อายุไม่เกิน 10 ปีโดยประมาณจำนวน 192,601 คน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 1.4 แสดงจำนวนประชากรเกิดใหม่จากทะเบียนในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2542 – 2551

ปี พ.ศ.	เกิด : ราย
2542	18,222
2543	19,047
2544	18,162
2545	19,022
2546	19,240
2547	20,097
2548	19,754
2549	20,150
2550	20,534
2551	18,373
รวม	**192,601**

ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2542- 2551)

นอกจากนั้นจังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางของภาคเหนือ ซึ่งมีเป็นศูนย์รวมของการคมนาคม ประกอบด้วยสถานที่ท่องเที่ยว และระบบขนส่งทั้งทางอากาศยาน และทางบกโดยจังหวัดเชียงใหม่มีประชากรรวม 1,632,548 คน แบ่งเป็นประชากรชายจำนวน 797,521 คน และประชากรหญิงจำนวน 835,027 คน (ประกาศสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง : ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 ประกาศ วันที่ 15 มีนาคม 2553) จึงกล่าวได้ว่าจังหวัดเชียงใหม่มีประชากรกลุ่มใหญ่และสามารถสะท้อนถึงการบริโภคสินค้าในระดับประเทศได้

จากข้อมูลดังที่กล่าวมาผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะทำการศึกษาพฤติกรรมการซื้อ สินค้าเด็กเล่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าเด็กเล่น และเพื่อเป็นแนวทางประกอบการวางแผนทางธุรกิจนี้ต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการซื้อ สินค้า เด็กเล่น สินค้า ผู้บริโภค ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ สินค้าเด็กเล่นของผู้ บริโภค ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของผู้ซื้อสินค้าเด็กเล่นภายในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายสำหรับส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิต สินค้าเด็กเล่นซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะเป็นประโยชน์ต่อไป

1.4 นิยามศัพท์

นิยามศัพท์โดยทั่วไป

ของเล่น เป็นคำนาม หมายถึง ของสำหรับเด็กเล่นเพื่อให้สนุกหรือเพลิดเพลิน (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542)

ของเล่น หมายถึง วัตถุใดๆ ที่สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินให้แก่ผู้เล่น (ลัดดาวัลย์ กัณหสุวรรณ. 2539. ของเล่นและเกมทางวิทยาศาสตร์. นามีบุ๊คส์)

ของเล่น ว่าหมายถึง สิ่งของหรือวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาให้เด็กเล่น บางทีก็เรียกว่า เครื่องเล่น อาจรวมถึงอุปกรณ์ดนตรี อุปกรณ์พลานามัยและอื่นๆ ซึ่งของเล่น จะเป็นสื่อให้รู้จัก ได้ใช้ ได้จัดกระทำ หรือประดิษฐ์สร้างสรรค์ตามจินตนาการของเด็ก (ฉวีวรรณ จึงเจริญ. 2517. การใช้อุปกรณ์ตามแนวการสอนของ ดร. มอสเตส ซอรี่. พิมพลักษณ์. กรุงเทพฯ: คุรุสภา)

ในการศึกษาครั้งนี้ได้นิยามสินค้าเล่นเพื่อการศึกษา ดังนี้

สินค้าเด็กเล่น หมายถึง สิ่งของใด ๆ ที่สามารถนำมาใช้เล่นได้เพื่อความสนุกเพลิดเพลินและประโยชน์ด้านร่างกาย และจิตใจ แก่เด็ก เช่น ของเล่นที่ส่งเสริมด้านภาษา ของเล่นที่ส่งเสริมด้านคณิตศาสตร์ ของเล่นที่ให้รู้จักสิ่งต่างๆ และฝึกการสังเกตเปรียบเทียบ ของเล่นที่ฝึกประสาทตาและมือ ให้ทำงานสัมพันธ์กัน ของเล่นที่ทำให้กล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อใหญ่แข็งแรง ของเล่นที่ให้เล่นเลียนแบบ และสมมุติตามจินตนาการ ของเล่นที่ให้เล่นสร้างและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ของเล่นที่ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างกลไกของของเล่น ของเล่นที่ฝึกแก้ปัญหา

เด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุไม่เกิน 10 ปีบริบูรณ์ ทั้งเพศชาย และเพศหญิง

ผู้ซื้อ หมายถึง ถึงพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือบุคคลใดก็ตามที่ซื้อของเล่นให้กับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปีบริบูรณ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved